

Sygn. akt IV U 389/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 października 2015r.

Sąd Rejonowy w Rzeszowie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSR Jolanta Olszowy-Rozmus
Protokolant:	Renata Pieczonka

po rozpoznaniu w dniu **23 października 2015r. w Rzeszowie**

sprawy z wniosku **R. S.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.**

o zasiłek chorobowy

na skutek odwołania **R. S.**

od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.**

z dnia 25 maja 2015 r. znak (...),(...)

I. zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. z dnia 25 maja 2015 r. znak (...), (...) w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy R. S. prawo do wypłaty odsetek od zasiłku chorobowego przyznanego za okres od 5 maja 2013r. do 30 września 2013r.

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. na rzecz wnioskodawcy R. S. kwotę 60 zł (sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt IV U 389/15

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 23 października 2015r .

Decyzją z dnia 25 maja 2015r. znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił wnioskodawcy R. S. wypłaty odsetek od zasiłku chorobowego za okres od 5 maja 2013r. do 30 września 2013r. Na uzasadnienie swojego stanowiska wskazał, iż decyzją z dnia 10 czerwca 2013r. odmówił wnioskodawcy prawa do wypłaty zasiłku chorobowego za okres od 5 maja 2013r. do 2 czerwca 2013r. i nadal w przypadku dalszej nieprzerwanej niezdolności do pracy, od której to wnioskodawca odwołał się do Sądu. Wyrokiem Sądu Okręgowego z dnia 25 września 2014r. zasiłek chorobowy za wyżej wskazany okres został wnioskodawcy przyznany, natomiast Sąd nie zajął stanowiska w sprawie odsetek. Dalej organ rentowy wskazał, iż decyzja odmawiająca prawa do zasiłku chorobowego z dnia 10 czerwca 2013r. została wydana zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, tj. w oparciu o art. 13 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, co zostało

potwierdzone wyrokiem Sądu Rejonowego. W spornym okresie wnioskodawca miał ustalone prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy. Ostatnim dokumentem niezbędnym do stwierdzenia uprawnień do zasiłku chorobowego był wyrok Sądu Okręgowego z dnia 25 września 2014r., zatem w ocenie organu rentowego wypłata zasiłku chorobowego w dniu 22 października 2014r. za okres od 5 maja 2013r. do 30 września 2013r. została dokonana zgodnie z art. 64 powołanej wyżej ustawy.

W dniu 26 czerwca 2015 r. odwołanie od powyższej decyzji złożył wnioskodawca R. S. domagając się zmiany zaskarżonej decyzji w całości poprzez przyznanie mu ustawowych odsetek za opóźnienie w wypłacie zasiłku chorobowego należnego za okres od 5 maja 2013r. do 30 września 2013r. oraz zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg. norm przepisanych.

W uzasadnieniu odwołania podniesiono, iż w świetle art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. powinien wypłacić wnioskodawcy zasiłek chorobowy niezwłocznie po złożeniu dokumentów pozwalających na ustalenie prawa do tego świadczenia, czyli zaświadczeń lekarskich, których to organ rentowy nigdy nie kwestionował. Zasiłek chorobowy winien być wypłacony najpóźniej do 30 – tego dnia od daty złożenia przez odwołującego się dokumentów niezbędnych do stwierdzenia uprawnień do zasiłków. Pomimo złożenia stosownych dokumentów ZUS odmówił wypłaty zasiłku z uwagi na fakt pobierania tzw. emerytury policyjnej. Wnioskodawca podał, iż próbował polubownego rozstrzygnięcia kwestii wypłaty należnych odsetek, jednakże organ rentowy stwierdził, iż ostatnim dokumentem pozwalającym na stwierdzenie uprawnień do zasiłku chorobowego był wyrok Sądu Okręgowego w Rzeszowie. Zdaniem odwołującego takie stanowisko jest absurdalne, błędne i sprzeczne z obowiązującymi przepisami. Odmowa wypłaty zasiłku w przedmiotowym wypadku nie wiązała się z brakami w dokumentacji czy też innymi przeszkodami natury technicznej, lecz była wynikiem błędnej wykładni i nieznamomości przepisów przez osoby odpowiedzialne za wydanie decyzji.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Wskazał, iż jego stanowisko w przedmiocie odmowy wypłaty zasiłku chorobowego dla wnioskodawcy podzielił Sąd I instancji - Sąd Rejonowy w Rzeszowie w sprawie sygn. akt IV U 361/13, który oddalił odwołanie. Sąd Okręgowy w Rzeszowie działając jako II instancja zajął odmienne stanowisko i zmienił w/w wyrok oraz decyzję organu rentowego. Nie nakazał jednocześnie w swoim orzeczeniu wypłaty odsetek, mimo iż wnioskodawca się o nie ubiegał. Dalej organ rentowy podniósł, iż w jego ocenie nie doszło do wypłaty świadczenia po terminie, gdyż zgodnie z ustawowym zakresem swojego działania ustalał on czy wnioskodawca spełnia warunki do zasiłku chorobowego i w jego ocenie w świetle obowiązujących przepisów brak było przesłanek do potwierdzenia takich uprawnień. Stanowisko takie zostało poddane ocenie sądu powszechnego w ramach postępowania odwoławczego, co jest ustawowym trybem kontroli decyzji organu rentowego. Do ustalenia prawa wnioskodawcy do świadczenia doszło właśnie wskutek orzeczenia takiego Sądu, z tym, że dopiero po wyczerpaniu toku instancji. Zdaniem ZUS należy przyjąć, iż dopiero od daty wyrokowania przez Sąd II instancji, tj. 25 września 2014r. należy liczyć początek biegu terminu do wypłaty świadczenia. Na koniec organ rentowy wskazał, iż zrealizował wyrok sądu II instancji, gdyż jest nim związany, niemniej nie uznaje stanowiska Sądu Okręgowego za trafne i jedynie z braku dalszych środków zaskarżenia nie ma możliwości jego weryfikacji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Decyzją z dnia 10 czerwca 2013r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił wnioskodawcy prawa do zasiłku chorobowego za okres od 5 maja 2013r. do 2 czerwca 2013r. i nadal w przypadku dalszej nieprzerwanej niezdolności do pracy. Jako podstawę prawną powyższej decyzji wskazał przepis art. 13 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Na uzasadnienie faktyczne podał, iż z posiadanej dokumentacji oraz bazy ZUS wynika, iż po ustaniu zatrudnienia, od dnia 11 października 2010r. wnioskodawca pobierał rentę inwalidzką wypłacaną przez Biuro Emerytalne Służby Więziennej. W ocenie organu rentowego przepis art. 13 ust. 1 pkt 1 ma zastosowanie zarówno do emerytów i rencistów pobierających świadczenia z ubezpieczenia społecznego, jak i do emerytów i rencistów pobierających świadczenia w ramach zabezpieczenia emerytalnego służb mundurowych.

Od powyższej decyzji wnioskodawca złożył odwołanie do Sądu Rejonowego w Rzeszowie, który wyrokiem z dnia 24 kwietnia 2014r. sygn. akt IV U 361/13 przedmiotowe odwołanie oddalił.

Wyrok Sądu Rejonowego w Rzeszowie został zaskarżony przez wnioskodawcę. W wyniku rozpoznania apelacji Sąd Okręgowy w Rzeszowie wyrokiem z dnia 25 września 2014r. sygn. akt IV Ua 52/14 zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, iż zmienił zaskarżoną decyzję ZUS Oddział w R. z dnia 10 czerwca 2013r. i przyznał wnioskodawcy R. S. prawo do zasiłku chorobowego za okres od 5 maja 2013r. do 2 czerwca 2013r. i nadal.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie nie podzielił dokonanej przez Sąd I Instancji i organ rentowy interpretacji przepisu art. 13 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 czerwca 1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Wskazał, iż prawo do zasiłku chorobowego po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego przysługuje podmiotom objętym zakresem stosowania w/w przepisu jedynie we wskazanych w nim przypadkach, w tym przypadku, gdy ubezpieczony ma ustalone prawo do emerytury bądź renty, a wymieniona w tym przepisie renta jest renta w rozumieniu ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009r., nr 153, poz. 1227 ze zm.). Nie została w nim natomiast wymieniona renta policyjna, więc pobieranie tego świadczenia nie uzasadnia zastosowania art. 13 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

Wyrok Sądu Okręgowego w Rzeszowie został wykonany przez ZUS Oddział w R. w dniu 22 października 2014r. W tym dniu wypłacono wnioskodawcy zasiłek chorobowy za okres od 5 maja 2013r. do 30 września 2013r., jednakże nie naliczono i nie wypłacono odsetek od tego świadczenia.

W dniu 15 maja 2015r. pełnomocnik wnioskodawcy skierował do ZUS Oddział w R. wezwanie do zapłaty należnych odsetek w związku z nieterminową wypłatą zasiłku chorobowego za okres od 5 maja 2013r. do 30 września 2013r.

W związku z powyższym organ rentowy w dniu 25 maja 2015r. wydał decyzję, która stanowi przedmiot zaskarżenia w niniejszej sprawie.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o niekwestionowaną dokumentację złożoną w aktach organu rentowego oraz akta sprawy tut. Sądu sygn. IV U 361/13.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (t.j. Dz. U. z 2005r., nr 31, poz. 267) płatnicy składek wypłacają zasiłki w terminach przyjętych dla wypłaty wynagrodzeń, a ZUS od razu po stwierdzeniu uprawnień. Zasiłki te wypłaca się jednak nie później niż w ciągu 30 dni od daty złożenia dokumentów niezbędnych do stwierdzenia uprawnień. Wypłata dokonana po upływie 30 dni jest zatem wypłatą opóźnioną i uzasadnia obowiązek wypłaty odsetek. Odsetki wypłaca się na zasadach oraz wysokości określonej w ustawie z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2007r., nr 11, poz. 74 ze zm.). Zgodnie z art. 85 ust. 1 zdanie 1 cyt. ustawy jeżeli Zakład Ubezpieczeń Społecznych w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności.

Przesłanką powstania obowiązku organu rentowego wypłaty odsetek jest opóźnienie tego organu w ustaleniu prawa do świadczenia pieniężnego z ubezpieczenia społecznego lub wypłaty świadczenia. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyrażono pogląd, że zawarte w art. 85 ust. 1 ustawy systemowej określenie „nie ustalił prawa do świadczenia” oznacza zarówno niewydanie w terminie decyzji przyznającej świadczenie, jak i wydanie decyzji odmawiającej przyznania świadczenia mimo spełnienia warunków do jego uzyskania (por. wyrok SN z dnia 9.03.2001r. II UKN 402/00, OSNAPiUS nr 20, poz. 501). W tym ostatnim przypadku chodzi zatem o sytuacje, w których organ rentowy

odmawiając przyznania świadczenia naruszył przepisy prawa materialnego określające przesłanki nabycia prawa do świadczenia pieniężnego z ubezpieczenia społecznego, przy czym dla powstania obowiązku wypłaty odsetek konieczne jest stwierdzenie naruszenia prawa przez organ rentowy prawomocnym wyrokiem sądu zmieniającym decyzję organu rentowego i przyznającym prawo do tego świadczenia (por. wyrok SN z dnia 7.10.2004r. II UK 485/03, OSNP 2005/10/147, wyrok SN z dnia 25.01.2005r. I UK 159/04, OSNP 2005, nr 19, poz. 308, wyrok SN z dnia 14.10.2014r. II UK 40/14, LEX nr 1548262).

Nie ulega wątpliwości, iż w rozpoznawanej sprawie niewypłacenie wnioskodawcy zasiłku chorobowego było wynikiem błędnej interpretacji przez organ rentowy przepisu art.13 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Naruszenie prawa materialnego przez ZUS Oddział w R. w tym zakresie potwierdził jednoznacznie Sąd Okręgowy w Rzeszowie, na co wskazał w uzasadnieniu wyroku z dnia 25 września 2014r. sygn. akt IV Ua 52/14. Podkreślić należy, iż w chwili wydania decyzji z dnia 10 czerwca 2013r. organ rentowy miał wszystkie potrzebne dane i informacje, pozwalające mu na wydanie decyzji zgodnej z prawem, zaś wnioskodawca nie miał obowiązku wykazania dodatkowych okoliczności, uzasadniających jego wnioski o wypłatę zasiłku chorobowego. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 25 .01.2005r. I UK 159/04 (OSNP 2005, nr 19, poz. 308), który Sąd orzekający podziela, gdy organ rentowy w chwili wydania zaskarżonej decyzji miał wszystkie potrzebne dane pozwalające na wydanie decyzji zgodnej z prawem, a po stronie ubezpieczonego nie występował obowiązek wykazania żadnych innych okoliczności uzasadniających jego wnioski, to dla obowiązku zapłaty odsetek za opóźnienie w wypłacie świadczenia nie mogą mieć znaczenia okoliczności dotyczące przebiegu postępowania sądowego, zwłaszcza, gdy w tym postępowaniu nie ustalono żadnych nowych przesłanek wypłaty świadczenia, których wykazanie ciążyło na ubezpieczonym, a które nie były znane (nie mogły być znane) organowi rentowemu. Stanowisko organu rentowego, iż ostatnim dokumentem niezbędnym do stwierdzenia uprawnień do zasiłku chorobowego był wyrok Sądu Okręgowego z dnia 25 września 2014r. w świetle okoliczności niniejszej sprawy jest zatem zupełnie niezrozumiałe.

Mając na uwadze powyższe, nie ulega wątpliwości, iż w przedmiotowej sprawie ZUS Oddział w R. nie wypłacił wnioskodawcy w terminie zasiłku chorobowego należnego za okres od 5 maja 2013r. do 30 września 2013r., a opóźnienie to wynikało z okoliczności, za które ponosi odpowiedzialność, stąd wnioskodawcy przysługuje prawo do odsetek za opóźnienie w wypłacie tego świadczenia.

Z tych względów na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc Sąd zmienił zaskarżoną decyzję, orzekając jak w punkcie I wyroku.

Rozstrzygnięcie o kosztach zastępstwa procesowego oparto o treść art. 98 kpc oraz § 12 ust. 2 rozp. M. S. z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2013 r., poz. 461).